

BÀI GIẢNG AN TOÀN & BẢO MẬT THÔNG TIN CHƯƠNG 3-SỐ HỌC ĐỒNG DƯ

TS. NGUYỄN ĐÌNH DƯƠNG
BỘ MÔN KHMT - KHOA CÔNG NGHỆ THÔNG TIN

Email: duongnd@utc.edu.vn

Ngày 03/07/2022

Nội dung

Số học đồng dư

- 1.2 Quan hệ đồng dư
- 1.3 The Euclidean Algorithm
- 1.4 Hàm số Euler
- 1.5 Một số định lí số học cơ bản

Trao đổi

Nội dung

Số học đồng dư

- 1.2 Quan hệ đồng dư
- 1.3 The Euclidean Algorithm
- 1.4 Hàm số Euler
- 1.5 Một số định lí số học cơ bản

Trao đổi

1. Số học đồng dư

1. 2. Quan hệ đồng dư

- What is the remainder when 51 is divided by 7? Answer: 2

We write $51 \equiv 2 \pmod{7}$ and say "51 is congruent to 2 modulo 7"

This means that 51 and 2 have the same remainder when divided by 7.

In other words, 51 and 2 differ by a multiple of 7, or $51 - 2 = 49$ is a multiple of 7.

- In general, if a, b and n are integers,

$$a \equiv b \pmod{n}, \quad "a \text{ is congruent to } b \text{ modulo } n"$$

means that

a and b differ by a multiple of n , or $a - b = kn$, where k is some integer.

- We will be interested in **the smallest integer $b \geq 0$ such that $a - b = kn$, where k is some integer.**

1. Số học đồng dư

1. 2. Quan hệ đồng dư

Ví dụ 1.1

Tính

- a) $52 \text{ mod } 8$ 4
- b) $41 \text{ mod } 5$ 1
- c) $84 \text{ mod } 4$ 0
- d) $-17 \text{ mod } 4$ -1
- e) $145672 \text{ mod } 13$ 7

1. Số học đồng dư

1. 2. Quan hệ đồng dư

- $28 \equiv 4 \pmod{8}$ and $11 \equiv 3 \pmod{8}$.

What happens when we add or subtract?

- $28 + 11 = 39 \equiv 7 \pmod{8}$.

Also notice: $28 \equiv 4 \pmod{8}$ and $11 \equiv 3 \pmod{8}$ and $3 + 4 = 7 \equiv 7 \pmod{8}$.

- $28 - 11 = 17 \equiv 1 \pmod{8}$.

Also notice: $28 \equiv 4 \pmod{8}$ and $11 \equiv 3 \pmod{8}$ and $4 - 3 = 1 \equiv 1 \pmod{8}$.

- **Tổng quát:** If $a \equiv A \pmod{n}$ and $b \equiv B \pmod{n}$, then

- $a + b \equiv A + B \pmod{n}$
- $a - b \equiv A - B \pmod{n}$
- $a \times b \equiv A \times B \pmod{n}$

Luyện tập

- ① Reduce 237288 modulo 5
- ② Reduce $192 + 118$ modulo 5
- ③ Reduce $192 - 118$ modulo 5
- ④ Reduce $118 - 192$ modulo 5
- ⑤ Today is a Wednesday. What day of the week will it be
  - a) 100 days from now?
  - b) 365 days from now?
  - c) 1000 days from now?
- ⑥ Emily celebrated her 13th birthday on Wednesday, February 19th, 2014. On what day of the week was she born? (Don't forget about the leap years in 2004, 2008 and 2012!)

1. Số học đồng dư

1. 2. Quan hệ đồng dư

Đáp số:

- ① $237288 \equiv 3 \pmod{5}$
- ② $192 + 118 \equiv 0 \pmod{5}$
- ③ $192 - 118 \equiv 4 \pmod{5}$
- ④ $118 - 192 \equiv 1 \pmod{5}$
- ⑤
  - a) Friday
  - b) Thursday
  - c) Tuesday
- ⑥ Monday

1. Số học đồng dư

1. 2. Quan hệ đồng dư

Định nghĩa 1.1

The number a is equivalent (congruent) to the number b modulo n , expressed by $a \equiv b \pmod{n}$, if a differs from b by an exact multiple of n .

Bổ đề 1.1

The following statements hold:

- If $a \equiv b \pmod{n}$ and $c \equiv d \pmod{n}$, then $a + c \equiv b + d \pmod{n}$.
- If $a \equiv b \pmod{n}$ and $c \equiv d \pmod{n}$, then $ac \equiv bd \pmod{n}$.

Ví dụ 1.2

a) $321 \times 741 \equiv 1 \times 1 \equiv 1 \pmod{5}$

b) $715^{10000} \equiv 1 \pmod{7}$.

c) $321^3 = 6^3 \pmod{7} = 36 \times 6 \pmod{7} = 6 \pmod{7}$.

Ví dụ 1.3

Reduce $320^{984} \equiv 1 \pmod{7}$

We first write down the binary expression of 984, i.e.

$$984 = 512 + 256 + 128 + 64 + 16 + 8 = 2^9 + 2^8 + 2^7 + 2^6 + 2^4 + 2^3.$$

Note that $320^{984} \equiv 5^{984} \pmod{7}$. Moreover, we have the following:

• $5^2 = 25 \equiv 4 \pmod{7}$ • $5^4 = 4 \times 4 \pmod{7} \equiv 2 \pmod{7}$ • $5^8 = 2 \times 2 \pmod{7} \equiv 4 \pmod{7}$ • $5^{16} = 4 \times 4 \pmod{7} = 2 \pmod{7}$ • $5^{32} \equiv 4 \pmod{7}$	• $5^{64} \equiv 2 \pmod{7}$ • $5^{128} \equiv 4 \pmod{7}$ • $5^{256} \equiv 2 \pmod{7}$ • $5^{512} \equiv 4 \pmod{7}$

Hence

$$\begin{aligned}5^{984} &= 5^{512+256+128+64+16+8} \pmod{7} \\&\equiv 4 \times 2 \times 4 \times 2 \times 2 \times 2 \times 4 \pmod{7} \\&\equiv 1 \pmod{7}\end{aligned}$$

1. Số học đồng dư

1. 3. The Euclidean Algorithm

- Given two integers r_0 and r_1 , the Euclidean Algorithm finds the greatest common divisor of r_0 and r_1 , denoted by $\gcd(r_0, r_1)$.

Bổ đề 1.2

$$\gcd(r_0, r_1) = \gcd(r_1, r_0 \bmod r_1)$$

1. Số học đồng dư

1. 3. The Euclidean Algorithm (tiếp tục)

Định lý 1.1 (The Euclidean Algorithm)

Given two integers $0 < b < a$, we make a repeated application of the division algorithm to obtain a series of division equations, which eventually terminate with a zero remainder:

$$a = bq_1 + r_1, 0 < r_1 < b$$

$$b = r_1q_2 + r_2, 0 < r_2 < r_1$$

...

$$r_{j-2} = r_{j-1}q_j + r_j, 0 < r_j < r_{j-1}$$

$$r_{j-1} = r_jq_{j+1}$$

The greatest common divisor $\gcd(a, b)$ of a and b is r_j , the last nonzero remainder in the division process.

1. Số học đồng dư

1. 3. The Euclidean Algorithm

Ví dụ 1.4

Tính gcd (1970, 1966).

$$\begin{array}{llll} 1970 & = & 1 \times 1066 + 904 & \rightarrow \quad \text{gcd}(1066, 904) \\ 1066 & = & 1 \times 904 + 162 & \rightarrow \quad \text{gcd}(904, 162) \\ 904 & = & 5 \times 162 + 94 & \rightarrow \quad \text{gcd}(162, 94) \\ 162 & = & 1 \times 94 + 68 & \rightarrow \quad \text{gcd}(94, 68) \\ 94 & = & 1 \times 68 + 26 & \rightarrow \quad \text{gcd}(68, 26) \\ 68 & = & 2 \times 26 + 16 & \rightarrow \quad \text{gcd}(26, 16) \\ 26 & = & 1 \times 16 + 10 & \rightarrow \quad \text{gcd}(16, 10) \\ 16 & = & 1 \times 10 + 6 & \rightarrow \quad \text{gcd}(10, 6) \\ 10 & = & 1 \times 6 + 4 & \rightarrow \quad \text{gcd}(6, 4) \\ 6 & = & 1 \times 4 + 2 & \rightarrow \quad \text{gcd}(4, 2) \\ 4 & = & 2 \times 2 + 0 & \quad \text{Stop} \rightarrow \quad \text{gcd}(1970, 1966) = 2 \end{array}$$

1. Số học đồng dư

1. 3. The Euclidean Algorithm

- Now we show that the Euclidean Algorithm can be used to compute a multiplicative inverse.

Định nghĩa 1.2

If $ab \equiv 1 \pmod{p}$, then b is called the multiplicative inverse of a module p

1. Số học đồng dư

1. 3. The Euclidean Algorithm (tiếp tục)

Định lý 1.2 (Multiplicative Inverse Algorithm)

Given two integers $0 < b < a$, consider the Euclidean Algorithm equations which yield $\gcd(a, b) = r_j$. Rewrite all of these equations except the last one, by solving for the remainders:

$$r_1 = a - bq_1$$

$$r_2 = b - r_1q_2$$

$$r_3 = r_1 - r_2q_3$$

...

$$r_{j-1} = r_{j-3} - r_{j-2}q_{j-1}$$

$$r_j = r_{j-2} - r_{j-1}q_j$$

Then, in the last of these equations, $r_j = r_{j-2} - r_{j-1}q_j$, replace r_{j-1} with its expression in terms of r_{j-3} and r_{j-2} from the equation immediately above it. Continue this process successively, replacing $r_{j-2}, r_{j-3}, \dots$, until we obtain the final equation

1. Số học đồng dư

1. 3. The Euclidean Algorithm

Multiplicative Inverse Algorithm ...

$$r_j = ax + by,$$

where x and y are integers. In the special case that $\gcd(a, b) = 1$, the integer equation reads

$$1 = ax + by.$$

Therefore we deduce

$$1 \equiv by \pmod{a}$$

so that the residue of y is the multiplicative inverse of b , mod a .

1. Số học đồng dư

1. 4. Hàm số Euler

Số nguyên tố

- Số nguyên tố là một số lớn hơn 1, nhưng chỉ chia hết cho 1 và chính nó
- Số 2 là số nguyên tố đầu tiên và là số nguyên tố chẵn duy nhất
- Số lượng số nguyên tố là vô tận
- Hệ mật mã thường sử dụng số nguyên tố lớn cỡ 512 và thậm chí lớn hơn như vậy

Ví dụ 1.5

Sau đây là danh sách các số nguyên tố nhỏ hơn 200:

2	3	5	7	11	13	17	19	23	29	31	37	41	43
47	53	59	61	67	71	73	79	83	89	97	101	103	107
109	113	127	131	137	139	149	151	157	163	167	173	179	181
191	193	197	199										

1. Số học đồng dư

1. 4. Hàm số Euler

Phân tích ra thừa số nguyên tố

- Một trong những bài toán cơ bản của số học là **phân tích a ra thừa số nguyên tố**, tức là viết nó dưới dạng tích của lũy thừa các số nguyên tố.
- Bài toán phân tích **khó hơn rất nhiều** so với bài toán nhân các số để nhận được tích.
- Theo lý thuyết số học, mọi số nguyên dương đều có **phân tích duy nhất** thành tích các lũy thừa của các số nguyên tố

$$a = p_1^{n_1} \times p_2^{n_2} \times \cdots \times p_m^{n_m}$$

Ví dụ 1.6

$$91 = 7 \times 13; \quad 3600 = 2^4 \times 3^2 \times 5^2$$

⊕ **Nhận xét:** Thông thường để tìm phân tích trên, ta thực hiện phép chia liên tiếp cho các số nguyên tố từ nhỏ đến lớn, rồi gộp thành lũy thừa.

1. Số học đồng dư

1. 4. Hàm số Euler

Các số nguyên tố cùng nhau và GCD

- Hai số nguyên dương a và b không có ước chung nào ngoài 1, được gọi là **nguyên tố cùng nhau**

Ví dụ 1.7

8 và 15 là nguyên tố cùng nhau, vì ước của 8 là 1, 2, 4, 8, còn ước của 15 là 1, 3, 5, 15.

- Ngược lại GCD có thể tìm bằng cách trong các phân tích ra thừa số của chúng, tìm các **thừa số nguyên tố chung** và lấy **bậc lũy thừa nhỏ nhất** trong hai phân tích của hai số đó

Ví dụ 1.8

Ta có phân tích: $300 = 2^1 \times 3^1 \times 5^2$ và $18 = 2^1 \times 3^2$.

$$\gcd(18, 300) = 2^1 \times 3^1 \times 5^0 = 6.$$

1. Số học đồng dư

1. 4. Hàm số Euler

Hàm Euler

Ví dụ 1.9

Cho $n = 10$. Thực hiện phép chia các số nguyên khác cho n :

- Tập đầy đủ các phần dư là $\{0, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9\}$
- Tập các phần dư nguyên tố với 10 là $\{1, 3, 7, 9\} \rightarrow \Phi(n) = 4$.
- Số các phần tử của tập rút gọn trên gọi là giá trị của hàm Euler $\Phi(n)$.

Định nghĩa 1.3

- Cho n là một số nguyên dương. Khi thực hiện phép tính đồng dư n của mọi số nguyên khác ta nhận được tập đầy đủ các phần dư: $\{0, 1, 2, \dots, n - 1\}$
- Từ tập trên ta tìm tập A chỉ gồm các số nguyên tố cùng nhau với n
- $\Phi(n) = |A|$

1. Số học đồng dư

1. 4. Hàm số Euler

Hàm Euler

⊕ **Nhận xét:** Việc tìm $\Phi(n)$ bằng việc đếm số các số nguyên tố cùng nhau với n và nhỏ hơn n tồn nhiều công sức !!!

- Có thể tính $\Phi(p)$ dựa trên biểu thức phân tích ra thừa số của p :

- Nếu p là số nguyên tố, thì $\Phi(p) = p - 1$
- Nếu p và q là hai số nguyên tố khác nhau thì $\Phi(p \cdot q) = (p - 1) \cdot (q - 1)$
- Nếu p là số nguyên tố, thì $\Phi(p^n) = p^n - p^{n-1}$
- Nếu s và t là hai số nguyên tố cùng nhau, thì $\Phi(s \cdot t) = \Phi(s) \cdot \Phi(t)$

Ví dụ 1.10

- $\Phi(37) = 37 - 1 = 36$
- $\Phi(21) = (3 - 1) \times (7 - 1) = 2 \times 6 = 12$
- $\Phi(72) = \Phi(8 \cdot 9) = \Phi(8) \cdot \Phi(9) = \Phi(2^3) \cdot \Phi(3^2) = (2^3 - 2^2) \cdot (3^2 - 3^1) = 24$

1. Số học đồng dư

1. 5. Một số định lí số học cơ bản

Định lý 1.3 (Tồn tại phần tử nghịch đảo)

Nếu $\gcd(a, n) = 1$ thì tồn tại duy nhất số b là phần tử nghịch đảo của a , tức là $(ab) \equiv 1 \pmod{n}$.

Định lý 1.4 (Fermat nhỏ)

$$a^{p-1} \equiv 1 \pmod{p},$$

trong đó p là số nguyên tố và a là số nguyên bất kỳ khác bội của p , tức là $\gcd(a, p) = 1$.

⊕ Nhận xét:

- Một phát biểu khác: $a^p \equiv a \pmod{p}$
- Công thức trên luôn đúng nếu p nguyên tố và a nguyên dương nhỏ hơn p .

Ví dụ 1.11

- $2^{7-1} \equiv 1 \pmod{7}$ ($2^6 \bmod 7 = 64 \bmod 7 = 1$)

1. Số học đồng dư

1. 5. Một số định lí số học cơ bản

Định lý 1.5 (Định lí Euler)

$$a^{\Phi(n)} \equiv 1 \pmod{n},$$

với mọi cặp (a, n) nguyên dương nguyên tố cùng nhau, tức là $\gcd(a, n) = 1$.

⊕ **Nhận xét:** Với các số nguyên dương a, n, m bất kì

$$a^m \pmod{n} = (a \pmod{n})^m \pmod{n} = (a \pmod{n})^{m \pmod{\Phi(n)}} \pmod{n}$$

Ví dụ 1.12

- Cho $a = 3, n = 10$. Ta có $\Phi(10) = 4 \Rightarrow 3^4 = 81 \equiv 1 \pmod{10}$
- Cho $a = 2, n = 11, \Phi(11) = 10 \Rightarrow 2^{10} = 1024 \equiv 1 \pmod{11}$
- Cho $a = 4, n = 15, \Phi(15) = 8 \Rightarrow 4^8 \equiv 1 \pmod{15}$
- $45^{18} \pmod{20} = (45 \pmod{20})^{18 \pmod{\Phi(20)}} \pmod{20} = 5^2 \pmod{20} = 5$.

1. Số học đồng dư

1. 5. Một số định lí số học cơ bản

- Với M lớn, để tăng tốc độ tính toán trong phép toán $\mod M$ ta cần phân tích M thành tích của các số nhỏ hơn, từng cặp nguyên tố cùng nhau, tức là

$$M = m_1 \cdot m_2 \cdots m_k, \quad \gcd(m_i, m_j) = 1, \forall i \neq j$$

- Cơ sở của việc làm trên là nhờ định lý Phân dư Trung Hoa.

Định lý 1.6 (Định lý phân dư Trung Hoa)

① Tính toán theo modulo số lớn: Tìm $A \mod M$

- Tính $a_i = A \mod m_i$;
- $A = \left(\sum_{i=1}^k a_i c_i \right) \mod M$, trong đó $\begin{cases} M_i = M/m_i \\ c_i = M_i \times (M_i^{-1} \mod m_i), & 1 \leq i \leq k \end{cases}$

1. Số học đồng dư

1. 5. Một số định lí số học cơ bản

Tính toán theo modulo số lớn

- Tính $a_i = A \bmod m_i$;
- $A = \left(\sum_{i=1}^k a_i c_i \right) \bmod M$, trong đó $\begin{cases} M_i = M/m_i \\ c_i = M_i \times (M_i^{-1} \bmod m_i), \quad 1 \leq i \leq k \end{cases}$

Ví dụ 1.13

Tính $17^8 \bmod 77$, ở đây $A = 17^8$, $M = 77 = 7 \times 11 \Rightarrow m_1 = 7; m_2 = 11$.

$$\text{Ta có } \begin{cases} M_1 = 11 \\ M_2 = 7 \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} M_1^{-1} \bmod 7 = 11^{-1} \bmod 7 = 2 \\ M_2^{-1} \bmod 11 = 7^{-1} \bmod 11 = 8 \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} c_1 = 11.2 = 22 \\ c_2 = 7.8 = 56 \end{cases}.$$

$$\text{Lại có } \begin{cases} a_1 = 17^8 \bmod 7 = (17 \bmod 7)^8 \bmod 7 = 3^8 \bmod 7 = \dots = 2 \\ a_2 = 17^8 \bmod 11 = (17 \bmod 11)^8 \bmod 11 = 6^8 \bmod 11 = \dots = 4 \end{cases}.$$

Vậy $A = 17^8 \bmod 77 = (2.22 + 4.56) \bmod 77 = 268 \bmod 77 = 37$.

1. Số học đồng dư

1. 5. Một số định lí số học cơ bản

Định lý phần dư Trung Hoa (tiếp ...)

- ② **Giải hệ phương trình modulo:** Tìm x thoả mãn $a_i = x \pmod{m_i}$,
 $\gcd(m_i, m_j) = 1, \forall i \neq j$.

Theo Định lý phần dư Trung Hoa x chính là biểu thức cần tìm theo modulo số $M = m_1 \cdot m_2 \cdots m_k$.

Ví dụ 1.14

Cho $x \equiv 5 \pmod{7}$ và $x \equiv 6 \pmod{11}$. Tìm x .

Áp dụng Định lí phần dư Trung Hoa, ta tính

$$\begin{cases} 7^{-1} \pmod{11} = 8 \\ 11^{-1} \pmod{7} = 2 \end{cases} \Rightarrow x = (5 \cdot 2 \cdot 11 + 6 \cdot 7 \cdot 8) \pmod{(7 \cdot 11)} = 61 \pmod{77}.$$

1. Số học đồng dư

1. 5. Một số định lí số học cơ bản

Căn nguyên thuỷ

- Theo Định lý Euler: $a^{\Phi(n)} \equiv 1 \pmod{n}$ với $\gcd(a, n) = 1$.
- Nếu không có số mũ nguyên dương nào nhỏ hơn $\Phi(n)$ thoả mãn hệ thức trên thì a gọi là **căn nguyên thuỷ** của n .

Ví dụ 1.15

- Xét xem $a = 2$ có phải căn nguyên thuỷ của 5 không?

Ta có $2 \pmod{5} = 2$; $2^2 \pmod{5} = 4$; $2^3 \pmod{5} = 3$; $2^4 \pmod{5} = 1$.

Mà $m = \Phi(5) = 4 \Rightarrow m = \Phi(5)$ là số nguyên dương nhỏ nhất thoả mãn $2^m \equiv 1 \pmod{5} \Rightarrow 2$ là căn nguyên thuỷ của 5 .

- Xét xem $a = 3$ có phải căn nguyên thuỷ của 8 không?

Ta có $3 \pmod{8} = 3$; $3^2 \pmod{8} = 1$; $3^3 \pmod{8} = 3$; $3^4 \pmod{8} = 1$.

Ở đây $\Phi(8) = 4 \Rightarrow m = 2$ là số nguyên dương nhỏ nhất thoả mãn $2^m \equiv 1 \pmod{8} \Rightarrow 3$ không là căn nguyên thuỷ của 8 .

1. Số học đồng dư

1. 5. Một số định lí số học cơ bản

Logarit rời rạc

- Bài toán ngược của bài toán lũy thừa là tìm **logarit rời rạc** của một số modulo p , tức là tìm số nguyên x sao cho

$$a^x = b \pmod{p} \text{ hay } x = \log_a b \pmod{p}.$$

- Nếu a là căn nguyên thủy của p và p là số nguyên tố thì luôn luôn tồn tại logarit rời rạc.
- Tổng quát: nếu a là căn nguyên thủy của n và b , n nguyên tố cùng nhau thì luôn luôn tồn tại $x = \log_a b \pmod{n}$.

1. Số học đồng dư

1. 5. Một số định lí số học cơ bản

Logarit rời rạc

Ví dụ 1.16

- Tìm $x = \log_2 3 \pmod{13}$.

Thử lần lượt ta có $2^0 \pmod{13} = 1$; $2^1 \pmod{13} = 2$; $2^2 \pmod{13} = 4$; $2^3 \pmod{13} = 8$; $2^4 \pmod{13} = 3$.

Vậy $\log_2 3 \pmod{13} = 4$.

- Tìm $x = \log_3 4 \pmod{13}$.

Ta có $3^0 \pmod{13} = 1$; $3^1 \pmod{13} = 3$; $3^2 \pmod{13} = 9$; $3^3 \pmod{13} = 1 = 3^0 \pmod{13}$.

không có nghiệm ! (**3 không là căn nguyên thuỷ của 13**).

Nội dung

Số học đồng dư

- 1.2 Quan hệ đồng dư
- 1.3 The Euclidean Algorithm
- 1.4 Hàm số Euler
- 1.5 Một số định lí số học cơ bản

Trao đổi

TRAO ĐỔI